

+ 12

GEOPARK KARAVANKE

ALI ME POZNAŠ?

GEOPARKKARAVANKE

Skrivnosti zaplame v kamninah

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

Karavanke - Karawanken
UNESCO
Global Geopark

KOLOFON

Vsebina: mag. Maja Plaskan,
mag. Mojca Bedjanič, Sandra Zvonar,
dr. Darja Komar, Danijela Modrej

Idejna zasnova: mag. Mojca Bedjanič

Pregled: Milan Piko,
mag. Gerald Hartmann, Primož Vodovnik,
Vesna Skudnik, Mateja Kocjan

Prevod: Milan Piko, Jožko Hudl

Lektoriranje: Alkemist,
prevajalske storitve, d. o. o.

Oblikovanje: Sandra Zvonar

Produkcija: Birografika BORI, d. o. o.

Naklada: 50

Izdajatelj: Zavod Republike Slovenije za
varstvo narave

Ljubljana, maj 2017

Fotografije: arhiv **Geoparka Karavanke**,
arhiv Kulturnega doma **Pliberk (Bleiburg)**,
arhiv **Občine Globasnica (Globasnitz)**,
arhiv občine **Labot**, arhiv **Občine Pliberk (Bleiburg)**,
arhiv občine **Suha**, **Matjaž Bedjanič - Arhiv ZRSVN**,
Uroš Grabner, mag. **Gerald Hartmann**,
dr. **Miha Jeršek**, **Tomo Jeseničnik - arhiv Podzemlja**
Pece, arhiv **RRA Koroška**, dr. **Bogdan Jurkovšek**,
Arhiv KPM - Muzej Ravne na Koroškem,
Gernot Langs - arhiv Geoparka Karavanke,
Jürgen Lamprecht, **Alojz Lupša**,
dr. **Matevž Novak**, **Milan Piko**, **Primož Podjavoršek -**
arhiv **KPM**, **Muzej Ravne na Koroškem**,
dr. **Walter Poltnig**, **Lenka Stermecki- arhiv ZRSVN**,
A. Stern, **Martin Vernik - arhiv ZRSVN**,
Daniel Zupanc, **Anna Weissenbacher**

EUfutuR je projekt čezmejnega sodelovanja, ki se izvaja v okviru Programa sodelovanja Interreg **V-A Slovenija-Avstrija** v programskem obdobju **2014-2020** in je sofinanciran s sredstvi **Evropske unije** iz **Evropskega sklada za regionalni razvoj** ter s sredstvi **dežele Koroške**.

ALI ME POZNAŠ?

- Premešaj karte in nato eno izvleci.
- V 15 sekundah si oglej fotografijo in preberi vsebino karte.
- Karto predaj soigralcu.
- Soigralec ti postavi tri vprašanja, ki jih izbere iz tvoje karte.
- Za vsak pravilen odgovor dobiš eno točko.
- Zamenjajta vlogi.
- Zmaga igralec, ki prvi osvoji 50 točk.
- **Namig:** Zanimivosti na kartah si boš hitreje in lažje zapomnil, če boš obiskal Geopark Karavanke in si jih ogledal.

3 V 2

- Premešaj karte in eno izvleci.
- V 15 sekundah si oglej fotografijo in preberi vsebino karte.
- Karto predaj soigralcu.
- Soigralec ti prebere vprašanja.
- Na igralni plošči se premakni naprej za toliko polj, kot si povedal pravih odgovorov.
- Na vrsti je naslednji igralec.
- Na oštevilčenih poljih sledi navodilom.
- Zmaga tisti, ki prvi prispe na cilj.

ZABAVNO, POUČNO, NIČ MUČNO - GEOPARK KARAVANKE

Potrebuješ metalno kocko in
figurice (kamenčke).

Vrzi kocko in se premakni
naprej za toliko polj, kot jih
kaže kocka.

Na oštevilčenih poljih sledi
navodilom.

Zmaga tisti, ki prvi doživi vse
dogodivščine
Geoparka Karavanke.

1. **START: MEŽICA** - Peš, s kolesom ali celo kanujem se podaj v Podzemlje Pece. V info centru se lahko kratkočasiš na delavnici »Zabavno, poučno, nič mučno«.

2 x ne mečeš / 3 V 2: Izvleci 1 karto.

2. **SMREKOVEC** - Kot pravi planinec se podaj na Smrekovec in si oglej dokaze, da je nekoč tukaj bruhal podmorski vulkan.

Vrni se 3 polja nazaj.

3. **TOPLA** - Na zabavnem poligonu v TIC Topla boš izvedel, da se v Geoparku Karavanke stikata dve litosferski plošči.

1 x ne mečeš / 3 V 2: Izvleci 1 karto.

4. **KOŠUTA** - Osvojil si vrh Košute, za nagrado te čaka čudovit razgled.

Pojdi 2 polji naprej.

5. **SELE (ZELL)** - V **Geološkem** in Planinskem centru Seles se lahko preizkusiš kot plezalec.

2 x ne mečeš / 3 V 2: Izvleci 1 karto.

6. **GALICIJA** - Oglej si Podkanjski slap.

1 x ne mečeš / 3 V 2: Izvleci 1 karto.

7. **OBIRSKE JAME** - Avtobus te bo popeljal na ogled Obirskih jam.

Pojdi 2 polji naprej.

8. **ŽELEZNA KAPLA (BAD EISENKAPPEL)** - V info centru »Svet **Geologije**« lahko izveš veliko o **Geoparku** Karavanke ali pa obiščeš delavnico »Zabavno, poučno, nič mučno«.

1 x ne mečeš / 3 V 2: Izvleci 1 karto.

9. **ŽITARA VAS (SITTERSDORF)** - Tukaj boš izvedel vse o »žitarskem marmorju«.

Vrni se 1 polje nazaj.

10. **GLOBASNICA (GLOBASNITZ)** - Oglej si muzej, arheološke ostaline na Gori svete Heme in Rozalijino votlino.

1 x ne mečeš / 3 V 2: Izvleci 1 karto.

11. **PECA** - Osvojil si vrh Pece.

2 x ne mečeš / 3 V 2: Izvleci 1 karto.

12. **BISTRICA OB PLIBERKU (FEISTRITZ OB BLEIBURG)** - Spoznaj vodni poligon »Vodna energija Bistrice«.

Vrni se 2 polji nazaj.

13. **PLIBERK (BLEIBURG)** - Obišči muzej Wernerja Berga.

1 x ne mečeš / 3 V 2: Izvleci 1 karto.

14. S kolesom gre hitreje.

Pojdi 5 polj naprej.

15. Postal si lačen, privošči si tradicionalno
ajdovo malico.

2 x ne mečeš / 3 V 2: Izvleci 1 karto.

16. **PUDLACH** - Postani ornitolog in se podaj
na ornitološko učno pot.

1 x ne mečeš / 3 V 2: Izvleci 1 karto.

17. **LABOT** - Raziskuj na geološki učni poti.

1 x ne mečeš / 3 V 2: Izvleci 1 karto.

18. **DRAVOGRAD** - Oglej si mineral dravit in
dvorec Bukovje.

Vrni se 1 polje nazaj.

19. **RAVNE NA KOROŠKEM** - Ustavi se v Koroškem pokrajinskem muzeju, Muzeju Ravne na Koroškem in si oglej razstavo.

1 x ne mečeš / 3 V 2: Izvleci 1 karto.

20. **LEŠE** - Veliko boš izvedel o zgodovini rudarjenja in doživel pravljično vas Leše.

2 x ne mečeš / 3 V 2: Izvleci 1 karto.

1. **CILJ:** Doživel si dogodivščine Geoparka Karavanke.

Spoznal si nekaj zanimivosti in doživel nekaj geopark dogodivščin. Sedaj pa se odpravi na izlet po Geoparku Karavanke, kjer te pričakuje vse to in še veliko več.

SREČNO!

Had'n informacijski center (Ajdov informacijski center) v Žvabeku (Schwabegg)

Arhiv Geoparka Karavanke

- V njem predstavljajo ajdove jedi in pridelavo ajde.
- Had'n je narečni izraz za ajdo.
- Občino Suha imenujejo »občina ajde«.
- Praznik ajde praznujejo s poskušanjem ajdovih dobrot.
- Vas Žvabek je v občini Suha.

VPRAŠANJA

Ali je na fotografiji traktor?

Ali je fasada zelene barve?

**V kateri vasi je Had'n
informacijski center?**

Kaj pomeni izraz Had'n?

**Katero je drugo ime za občino
Suha?**

Cerkev sv. Katarine na Koglu

M. Piko

- **Stoji na griču nad Šmihelom nad Pliberkom.**
- **Prvič omenjena leta 1404.**
- **Na njenem mestu je obstajala naselbina z utrdбами že 400 let pred Kristusom.**
- **Največja dragocenost je kamnit kip sv. Katarine iz 14. stoletja.**
- **Sv. Katarina ima v desnici dolg meč, v levici pa kolešček.**

VPRAŠANJA

**Ali je streha cerkve modre
barve?**

Ali je na fotografiji tudi zvonik?

**Kdaj je bila cerkev prvič
omenjena?**

Iz katerega stoletja je kip?

**Kaj ima kip sv. Katarine v desni
roki?**

Mineral dravit

M. Jeršek

- Magnezijev turmalin medeno rjave barve.
- Leta 1883 ga je našel avstrijski mineralog **Gustav Tschermak**.
- Ime je dobil po reki Dravi.
- Prvič je bil najden pri Dravogradu.
- Kraj, kjer je bil mineral prvič najden, imenujemo **KLASIČNO NAHAJALIŠČE** ali s tujko »**LOCUS TYPICUS**«.

VPRAŠANJA

**Ali so na fotografiji tudi majhni
zeleni minerali?**

**Kakšne barve je podolgovati
mineral?**

**Po kom ali čem je mineral dobil
ime?**

**Katerega leta je bil odkrit
mineral?**

Kaj pomeni »locus typicus«?

Geološka učna pot Labot (Lavamünd)

A. Weissenbacher

- Na učni poti je predstavljeno potovanje skozi 500 milijonov let trajajočo geološko zgodovino.
- 7 km dolga učna pot vodi skozi gozdove, travnike in polja.
- Sprehod po učni poti traja od dve do tri ure.
- Na poti premagaš 270 m višinske razlike.
- Pot povezuje deset tabel z razlago o različnih **KAMNINAH**, **NJHOVEM NASTANKU** in **ORGANIZMIH** iz geološke preteklosti.

VPRAŠANJA

Ali imajo vsi otroci nahrbtnike?

Ali so otroci na polju?

Kako dolga je učna pot?

Ali pot vodi ob jezeru?

Koliko tabel je na poti?

Geološki in alpski center Sele (Zell)

G. Hartmann

- Je v prizidku l judske šole v Selah (Zell).
- Je izhodiščna točka za vse pohodniške poti.
- V njem potekajo različni seminarji in izobraževalni dogodki.
- V centru se odvi ja plezalni krožek.
- Dvoranska plezalna stena je visoka 10 m.

VPRAŠANJA

Kateri krožek poteka na fotografiji?

Kaj imajo udeleženci okoli pasu?

Kje je geološki in alpski center?

Ali v centru potekajo tudi plesni tečaji?

Kako visoka je dvoranska plezalna stena?

Gora sv. Heme v Podjuni (Hemmaberg)

Arhiv občine Globasnica
(Globasnitz)

- **Visoka je 836 m.**
- **Eden najstarejših romarskih krajev Evrope.**
- **Arheološko najdišče temeljev petih cerkva.**
- **V 17. stoletju so se na goro zatekali po zaščito pred kugo.**
- **Na vrhu gore je cerkev sv. Heme in Doroteje, ob vznožju pa Rozalijina votlina.**

VPRAŠANJA

Ali so na fotografiji igrišča?

Kaj so podolgovate strukture na tleh?

Kako visoka je gora?

Ali je gora sv. Heme romarski kraj?

Zakaj so se judje v 17. stoletju zatekali na goro?

Gradovi Kralja Matjaža v Črni na Koroškem

T. Jeseničnik, arhiv RRA
Koroška

- Poteka na ravnici **MITNEK V PODPECI V OBČINI ČRNA NA KOROŠKEM**.
- Zimska tridnevna tradicionalna obuditev legende Kralja Matjaža.
- Tekmovanje v gradnji snežnih gradov in snežnih skulptur, povezanih s Kraljem Matjažem.
- Ena izmed legend pravi, da Kralj Matjaž spi v Peci in ko bo njegova brada devetkrat ovila mizo, se bo prebudil.
- Ekipe lahko gradove in skulpture gradijo samo iz naravnih materialov - snega, vode, ledu in šibja.

VPRAŠANJA

Iz česa je grad na fotografiji?

Kje poteka prireditve (povej eno krajevno ime)?

S katero legendo je povezana gradnja snežnih gradov?

Koliko krat se bo brada Kralja Matjaža ovila okoli mize, preden se bo prebudil?

Naštej vse materiale, iz katerih se lahko gradijo gradovi?

Nahajališče fosilov v Helenskem potoku v Črni na Koroškem

B. Jurkovšek

- Soteska potoka je nahajališče različnih fosilov.
- Fosili: **ŠKOLJKE**, **POLŽI**, **BODICE MORSKIH JEŽKOV**, **FORAMINIFERE**, **OSTRAKODI** in **MORSKE LILJE**.
- Ohranjeni so tudi sledovi lezenja, plazenja, vrtnanja in prehranjevanja organizmov.
- Najpomembnejši fosili so ostanki členkov pecljev morskih lilij (na fotografiji).
- **ENO OD TREH** najbogatejših nahajališč fosilnih ostankov morskih lilij v Evropi.

VPRAŠANJA

**Ali je na fotografiji fosilni členek
peclja morske lilije?**

**Ali v Helenskem potoku živijo
morski ježki?**

**Ali v soteski najdemo sledove
dinozavrov?**

**Naštej tri fosile, ki jih najdemo v
soteski Helenskega potoka?**

**Kako pogosto je nahajališče v
Evropi?**

»Vodna energija Bistrice« v Bistrici nad Pliberkom (Feistritz ob Bleiburg)

L. Stermecki, arhiv ZRSVN

- »Vodna energija Bistrice« služi kot učilnica v naravi.
- Obiskovalci spoznajo vodni krog.
- S pomočjo mehanskega modela spremljajo **VODNI KROG** in **POT PODZEMNE VODE**.
- V modelu biološke čistilne naprave lahko prečistijo onesnaženo vodo.
- Predstavljena je tudi etnološka dediščina mlinov in apnic.

VPRAŠANJA

Ali je na fotografiji mostiček?

**Kje je »Vodna energija
Bistrice«?**

**Kaj spoznaš na mehanskem
modelu (povej eno stvar)?**

**Kje lahko prečistiš onesnaženo
vodo?**

Kdo je avtor fotografije?

Info center »Podzemlje Pece« v Mežici

T. Jeseničnik, arhiv
Podzemlja Pece

- V njem dobimo informacije o Geoparku Karavanke in rudniku Mežica.
- V centru prirejajo različne **RAZSTAVE**, **DOGODKE** in **DRUŽABNA SREČANJA**.
- Mlajšim so na voljo otroške delavnice »Zabavno, poučno, nič mučno«.
- V centru predvajajo filme o podzemlju Pece in Geoparku Karavanke.
- Ogledaš si lahko tudi ohranjeno kovačijo iz leta 1926.

VPRAŠANJA

Ali so otroci v razredu?

Ali je na fotografiji lutka?

Kje je info center?

**Kako se imenujejo otroške
delavnice?**

**Ali si lahko v info centru ogledamo
film o Geoparku Karavanke?**

Info center »Svet geologije« v Železni Kapli (Bad Eisenkappel)

Arhiv Geoparka Karavanke

- Hrani zbirke mineralov, kamnin in fosilov.
- Opremljen z moderno tehnologijo in interaktivnimi postajami.
- »GeoPulse miza« - s pomočjo **INTERAKTIVNEGA PISALA** in **KNJIGE** lahko preučiš posebnosti območja.
- »Geološka ura« - animacijski prikaz nastanka in zgodovine razvoja Zemlje.
- Možnost igranja igrice »**GEOPARK - JUMP AND RUN**« in »**GEOPARK KVIZ**«.

VPRAŠANJA

Ali so otroci na fotografiji v gozdu?

Kje je info center?

**S čim lahko preučiš posebnosti
območja na »GeoPulse mizi«?**

**Ali je »geološka ura« animacijski
prikaz nastanka in zgodovine
razvoja Zemlje?**

**Ali lahko v info centru igraš igrico
»Svet geologije«?**

Ivarčko jezero na Ravnah na Koroškem

T. Jeseničnik, arhiv RRA
Koroška

- **Majhno jezero pod Uršljo goro.**
- **S 633 m nadmorske višine je najnižje alpsko jezero v Sloveniji.**
- **Meri 10.200 m² in doseže globino do 5 m.**
- **Ob jezeru so prostori za PIKNIK, PRIREDITVE in ŠPORTNE AKTIVNOSTI.**
- **Je eno izmed izhodišč za vzpon na Uršljo Goro.**

VPRAŠANJA

Ali je na fotografiji potok?

Kako se imenuje jezero?

**Na kateri nadmorski višini leži
jezero?**

Kolikšna je globina jezera?

Pod katero goro leži jezero?

Kmečki muzej »Patekov mlin« v Potoku (Bach)

Arhiv Geoparka Karavanke

- Patekov mlin je bil obnovljen leta 1992.
- Mlin iz 19. stoletja je predstavljen skupaj s kmečkim muzejem.
- Mlinsko kolo iz macesna poganja voda.
- Voda priteče po 80 m dolgem in tudi do 3 m visokem žlebu.
- Prikaz mletja žita, kot so to počeli v starih časih.

VPRAŠANJA

Ali je na fotografiji mlinsko kolo?

Kje je kmečki muzej?

Kako dolg je žleb?

Iz katerega stoletja je mlin?

Na kakšen način meljejo žito?

Koroški pokrajinski muzej, Muzej Ravne na Koroškem

P. Podjavoršek, arhiv KPM, Muzej
Ravne na Koroškem

- Ustanovljen je bil leta 1953.
- Zbira, varuje in predstavlja kulturno dediščino s poudarkom na železarstvu.
- Muzej je povezan s **SLOVENSKO IN EVROPSKO POTJO KULTURE ŽELEZA**.
- »Mati fabrika - Železarna Ravne« je razstava o razvoju jeklarne ter mesta Ravne na Koroškem.
- Razstava »Zakladi fužin« predstavlja geološke posebnosti na območju občine Ravne na Koroškem.

VPRAŠANJA

Ali je na fotografiji železarna?

Kje je muzej?

**Katerega leta je bil muzej
ustanovljen?**

S čim je muzej povezan?

**Kako se imenujeta razstavi
(povej eno ime)?**

Geološka pohodna učna pot Mežica

Arhiv Geoparka Karavanke

- Začne se pred Info centrom »Podzemlje Pece«.
- Dolga je 1,8 km in poteka preko Polene ob obrežju reke Meže do centra Mežice.
- Ob poti so urejene izobraževalne info točke.
- Točka pri Pustnikovem jezu predstavi **VODNO ENERGIJO REKE MEŽE** in **ŽIVLJENJE V NJEJ**.
- Vodnik po poti je škrat Mežicelj, maskota osnovne šole Mežica.

VPRAŠANJA

**Ali je na fotografiji na tabli
škrat?**

Kako dolga je pot?

Kje se pot začne?

**Kaj predstavlja točka ob
Pustnikovem jezu (povej eno)?**

Kako je škratu ime?

Muzej Liaunig na Suhi (Neuhaus)

Arhiv Občine Suha

- Odprt od leta 2008 in hrani zbirko umetnin Herberta Liauniga.
- V muzeju je ena najobsežnejših zbirk sodobne avstrijske umetnosti od leta 1945.
- Zbirka stekla od leta 1500 do leta 1850.
- Zbirke obrednih predmetov **NAKITA** in **OBLAČIL** ter **ZLATIH PREDMETOV** »Zlato Akanov«.
- Kolekcija miniaturnih portretov od leta 1590 do leta 1890.

VPRAŠANJA

Ali je na fotografiji morje?

Ali je stavba v obliki kocke?

Kje je muzej?

**Ali so v muzeju tudi zlati
predmeti?**

**Ali je kolekcija miniaturnih
portretov iz leta 2000?**

Arheološki romarski muzej v Globasnici (Globasnitz)

M. Piko

- **Globasnica (Globasnitz)** in gora sv. Heme sta bili včasih najpomembnejši romarski središči v vzhodnoalpskem prostoru.
- V muzeju so eksponati od pradavnine do antike.
- Eksponat je predmet za ogledovanje, postavljen na javni prostor.
- V muzeju so razstavljeni dobro ohranjeni mozaiki izkopanin na gori sv. Heme.
- Muzej hrani najdbe **MOZAIKOV**, **KOVANCEV**, **KERAMIKE** iz halštatske dobe, keltskega **NAKITA** in **GROBIŠČA** Vzhodnih Gotov.

VPRAŠANJA

Ali so na fotografiji fosilni ostanki tiranozavra?

Ali je arheološki romarski muzej v Globasnici/Globasnitz v Geoparku Karavanke?

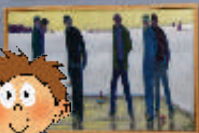
Ali je eksponat na javni prostor postavljen predmet za ogledovanje?

Ali imajo v muzeju tudi eksponate iz srednjega veka?

Naštej tri najdbe, ki so v muzeju?

Muzej Wernerja Berga v Pliberku (Bleiburg)

M. Piko

- Odprt leta 1968.
- Predstavljena je stalna zbirka Wernerja Berga.
- Werner Berg je od leta 1930 živel in ustvarjal na južnem Koroškem.
- Tema njegovega ustvarjanja izhaja iz **KMEČKEGA VSAKDANA POKRAJINE** in **LJUDI**.
- Muzej gosti tudi razstave drugih priznanih umetnikov.

VPRAŠANJA

Koliko slik je na fotografiji?

Ali so naslikani samo moški?

Kje je muzej?

Katerega leta so odprli muzej?

Kaj je bila tema ustvarjanja
Wernerja Berga (naštej eno
temo)?

Na jevska lipa

T. Jeseničnik, arhiv RRA
Koroška

- Na jevska lipa je pravzaprav lipovec.
- Z 10,7 m je najdebelejše drevo v Sloveniji, domnevno zraslo iz sedmih debel.
- Njena starost je ocenjena na vsaj 700 let.
- Raste na Ludranskem Vrhju v občini Črna na Koroškem.
- Od leta 1991 naprej pod njo poteka srečanje **SLOVENSКИH DRŽAVNIKOV** in **POLITIKOV**.

VPRAŠANJA

Ali je na fotografiji vrba?

Ali je drevo zimzeleno?

Kakšen je obseg debla?

Na koliko let so ocenili starost?

**Kdo se ob vsakoletnem srečanju
zbere pod lipo?**

Od Pliberka do Traberka (Von Bleiburg bis Dravograd)

Arhiv Kulturnega doma Pliberk
(Beliburg)

- Tradicionalno srečanje koroških pevskih zborov iz Slovenije in Avstrije.
- Ime je dobilo po pesmi »Od Pliberka do Traberka«.
- Dogodek z najstarejšo tradicijo sodelovanja in druženja pevk in pevcev z obeh strani meje.
- Leta 2017 je bilo že 50. srečanje odraslih pevskih zborov.
- Pobudo za začetek je dal **DIRIGENT** in **GLASBENIK** Tone Ivartnik.

VPRAŠANJA

**Ali je na fotografiji otroški
pevski zbor?**

**Iz katerih držav so nastopajoči
(naštej obe)?**

**Po kom ali čem je srečanje dobilo
ime?**

**Katero srečanje po vrsti je bilo
v letu 2017?**

Ali je bil Tone Ivartnik režiser?

Ornitološka učna pot Pudlach (Podlog)

A. Stern

- Ornitologija je veda, ki se ukvarja s proučevanjem ptic.
- Pot se začne v Zgornjem Pudlachu skozi gozd do reke Drave do usta potoka Močule.
- Ob spodnji Dravi so uredili umetne otoke, zalive in mlake.
- Opazovalnice s tremi informativnimi tablami s slikami in opisi vodnih ptic.
- Na poti lahko opazujemo vrste ptic, kot so **VODOMEČ**, **MENIŠČEK**, **ČOPASTI PONIREK** in **SIVA ČAPLJA**.

VPRAŠANJA

S čim se ukvarja ornitologija?

Kje se začne ornitološka učna pot?

Ali so ob spodnji Dravi uredili umetne otoke, zalive in potoke?

Koliko informativnih tabel z opisi ptic je postavljenih na poti?

Najtej tri vrste ptic, ki jih lahko, če imamo srečo, opazujemo na poti.

Plezalna stena v Labotu (Lavamünd)

Arhiv občine Labot

- **Skalna stena je visoka okoli 70 m.**
- **Na vrhu je cerkev sv. Trojice.**
- **V steni je 16 plezalnih smeri in ena zavarovana plezalna pot.**
- **Plezalci se v dolino vrnejo po isti poti ali po cesti.**
- **Po cesti poteka Krížev pot sv. Trojice.**

VPRAŠANJA

Kaj počneta obiskovalca?

Ali je plezalna stena v Labotu?

Kako visoka je stena?

Koliko je plezalnih smeri?

Kako se imenuje sestopna pot po cesti?

Pliberški jormak - pliberški sejem na travniku

Arhiv Mestne občine Pliberk
(Bleiburg)

- Največji ljudski festival spodnje avstrijske Koroške.
- Prireja se vsako leto okoli 1. septembra na dan sv. Egidi ja na travniku izven mestnega obzidja.
- Poteka od leta 1393.
- Simbolno plačilo za uporabo travnika je mošnjiček iz rdečega žameta.
- Vsebina mošnjička: **MUŠKAT, CIMET, NAGELJNOVE ŽBICE** in **TRIJE KOVanci NAJMANJŠE ENOTE VELJAVNEGA DENARJA.**

VPRAŠANJA

Ali je na fotografiji nakupovalni center?

Kdaj se prireja Pliberški jormak?

Kje se odvija sejem?

Od katerega leta dalje poteka?

Naštej dve stvari iz rdečega žametnega mošnjčka.

Povhov mlin v Šentanelski reki

T. Jeseničnik, arhiv RRA
Koroška

- Mlin je eden redkih ohranjenih etnoloških spomenikov.
- Star je več kot 150 let.
- Prvič je omenjen leta 1845, redno je deloval vse do leta 1950.
- Zidana stavba s tremi prostori: mlin, zbirka starin v mlinarjevi sobi in delavnica.
- V njem so mleli žito za **LASTNIKA** in okoliške **KMETIJE**.

VPRAŠANJA

**Ali je na fotografiji mlin na
veter?**

Ali ima mlin streho rdeče barve?

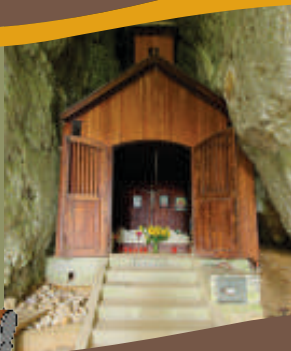
Na kateri reki je mlin?

Koliko je mlin star?

**Za koga so v mlinu mleli žito
(povej enega)?**

Rozalijina votlina ob vznožju gore sv. Heme

D. Zupanc

- Po koroškem bajeslovnem izročilu naj bi bila Rozalija svetnica, ki ujame vse, kar pade z gore v njeno votlino.
- V votlini je lesena kapelica iz 17. stoletja, posvečena sveti Rozaliji, zaščitnici pred kugo.
- Rozalijin kip v votlini je iz kamnine marmor.
- »Zdravilna« voda iz Rozalijinega izvira teče v keltsko skledo s štirimi izklesanimi glavami.
- H kipu in izviru roma jo številni romarji, ki verjamejo, da ima voda zdravilno moč.

VPRAŠANJA

Ali je na fotografiji vhod v rudnik?

**Ali je kapelica na fotografiji lesena
ali kamnita?**

Iz katere kamnine je Rozalijin kip?

**Koliko izklesanih glav ima keltska
skleda, kamor se steka voda iz
izvira?**

**Ali naj bi bila voda Rozalijinega izvira
zdravilna?**

Splavarjen je po reki Dravi

T. Jeseničnik, arhiv RRA
Koroška

- V 13. stoletju so splav uporabljali za prevoz **VOJAKOV** in **NJIHOVE OPREME**.
- V 20. stoletju so flosarji prevažali les iz **AVSTRIJE**, **SLOVENIJE** vse do **MADŽARSKE**, **SRBIJE** in **ROMUNIJE**.
- Splav je vseboval od 80 do 130 m³ lesa.
- Kraj Labot je bil pomemben dravski splavarski pristan.
- Leta 2004 je začela delovati turistična splavarska pot Labot-Dravograd.

VPRAŠANJA

Katero prevozno sredstvo je na fotografiji?

Kaj poganja splav na fotografiji?

Koga so na splavih prevažali v 13. stoletju?

Kaj so na splavih prevažali v 20. stoletju?

Koliko lesa je vseboval splav?

Stara in nova župnijska cerkev v Selah (Zell)

M. Piko

- Prva cerkev naj bi bila zgrajena okoli leta 1200.
- **Sele (Zell)** so bile prvič pisno omenjene leta 1280 pod imenom **Cel**.
- Ob vhodu v staro župnijsko cerkev so **TRI SPOMINSKE PLOŠČE** in **SPOMENIK**.
- Nova cerkev je v sodobni arhitekturni zasnovi.
- Nova cerkev leži neposredno v centru **Sel (Zell)**.

VPRAŠANJA

Kateri kraj je na fotografiji?

Ali so na fotografiji tudi gore?

Kdaj je bila zgrajena prva cerkev?

Pod katerim imenom je bila vas prvič omenjena?

Kaj je ob vhodu v staro župnijsko cerkev (povej eno stvar)?

Štoparjev most na Poljani

T. Jeseničnik, arhiv RRA
Koroška

- Tehniški spomenik koroške dediščine je eden na najlepših železniških viaduktov na Slovenskem.
- Gradili so ga iz apnenca, ki so ga lomili na Volin jaku.
- Ena od njegovih posebnosti je, da je grajen v **OVINEK, KI SE VZPENJA**.
- Dolg je 150-200 metrov, na štirih nosilnih stebrih, visokih približno 40 m.
- Začeli so ga graditi leta 1857, zgradili pa leta 1863.

VPRAŠANJA

Ali je na fotografiji most čez reko?

Iz katere kamnine je zgrajen?

Katera je posebnost mostu?

Kako dolg je most?

Koliko je most približno visok?

Uršlja gora ali Plešivec

T. Jeseničnik, arhiv RRA
Koroška

- Ime Uršlja gora je dobila po **CERKVI SVETE URŠULE**, ki je najvišje ležeča cerkev v Sloveniji.
- Ime Plešivec ima po sivem apnenčastem vrhu nad gozdnimi pobočji, ki je iz doline videti kakor pleša.
- Nadmorska višina 1699 m.
- Visokogorski kras je rastišče alpskih rastlin - **KAMNIŠKE MURKE, ZOISOVE ZVONČICE**.
- Po legendi naj bi si sveta Uršula zaradi **DOBRIH LJUDI** goro izbrala za svoje domovanje.

VPRAŠANJA

**Ali je na fotografiji jadralni
padalec?**

Od kod ime Uršlja gora?

**Ali goro imenujemo Plešivec
zaradi sivega apnenčastega
vrha?**

Kako visoka je gora?

Kaj pravi legenda?

Vodnjak Kiki Kogelnik v Pliberku (Bleiburg)

M. Piko

- Postavljen je bil na glavnem trgu v Pliberku (Bleiburg) ob 600-letnici Pliberškega jormaka.
- Oblikovala ga je umetnica Kiki Kogelnik.
- Okroglo marmorno korito krasi krilati bik, ki pljuva vodo.
- Vodnjak z bikom in »frajungo« simbolizira **PRAVICO DO SEJMA**.
- Krilati bik je tudi v pliberškem grbu.

VPRAŠANJA

Ali ima bik na fotografiji krila?

Ali voda v vodnjak priteče iz bikovih ust?

Kdo je oblikoval vodnjak?

Iz katere kamnine je korito vodnjaka?

Kaj simbolizira vodnjak z bikom in »frajungo«?

Ženeško jezero pri Ženeku (Sonnegg)

Arhiv Geoparka Karavanke

- Umetno jezero v občini **ŽITARA VAS** je nastalo s poglobitvijo močvirja.
- Eno na jtoplejših kopaliških jezer v Avstriji.
- Poleti se voda segreje do 25 °C.
- Največja globina jezera je 4,5 m.
- Ob jezeru poteka glasbena prireditev »Acoustic Lakeside Festival«.

VPRAŠANJA

Ali so na jezeru čolni?

V kateri občini leži jezero?

Kako je jezero nastalo?

**Na koliko stopinj se poleti
segreje voda?**

**Kakšna je največja globina
jezera?**

Forma viva Ravne na Ravnah na Koroškem

T. Jeseničnik, arhiv RRA
Koroška

- **FORMA VIVA** pomeni živa oblika.
- Izraz se uporablja za mednarodna kiparska srečanja.
- Umetniki si izberejo prostor, kjer bo stala skulptura in jo na tem mestu tudi izdelajo.
- Več kot 300 let stara tradicija fužinarstva je osnova za izdelavo Forma vive iz jekla.
- 36 umetnikov iz 15 držav je med letoma 1964 in 2014 ustvarilo 36 skulptur.

VPRAŠANJA

V katerem kraju na Koroškem je
Forma viva?

Kaj pomeni **FORMA VIVA**?

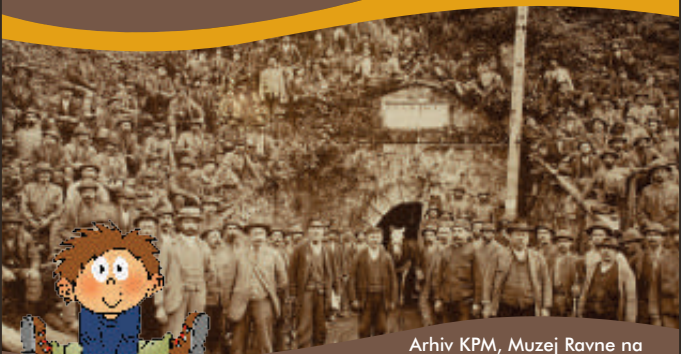
Iz kakšnega materiala so skulpture?

Ali je Forma viva na Ravnah
povezana s tradicijo lesarstva?

Koliko skulptur so ustvarili umetniki
med letoma 1964 in 2014?

Premogovnik Leše

Arhiv KPM, Muzej Ravne na
Koroškem

- **Frančiškov rov** je edini ohranjeni in obnovljeni vhod v premogovnik Leše.
- **Leški premogovnik** je bil največje nahajališče rjavega premoga v Sloveniji.
- V 120 letih so izkopali 3.500.000 ton premoga
- Premog je bil osnova za nastanek in rast železarne na Prevaljah.
- Tradicionalni pohod »Po stopinjah leškega rudarja« se začne pred **Frančiškovim rovom**.

VPRAŠANJA

Kaj ima večina mož na glavi?

Ali je na fotografiji konj?

Kaj so kopali v leškem rudniku?

Koliko ton premoga so izkopali v
120 letih?

Kako se imenuje tradicionalni
pohod, ki se začne pred rovom?

Korške peči v Železni Kapli (Bad Eisenkappel)

M. Novak

- Okoli 3 km dolga soteska, ki je zavarovana kot naravni rezervat.
- Soteska je ozka reč na dolina z zelo strmimi pobočji.
- V njej lahko najdemo različne fosilne ostanke.
- **TRBIŠKA BREČA** je najbolj zanimiva kamnina, ki jo voda prenaša po soteski.
- Trbiška breča je sedimentna kamnina, sestavljena iz **APNENČASTEGA GRUŠČA**, **MELJA**, **PESKA** in **GLINE**.

VPRAŠANJA

Ali je na fotografiji gora?

**Ali je trbiška breča na fotografiji
rumene barve?**

**Ali je soteska zavarovana kot
naravni rezervat?**

Ali so v soteski tudi fosilni ostanki?

**Iz česa je sestavljena trbiška
breča (povej eno sestavino)?**

Obirska soteska v Železni Kapli (Bad Eisenkappel)

W. Poltnig

- Več kot 400 milijonov let stare kamnine (glinenci, sivi peščenjaki, tufi, blazinaste lave in diabaz).
- Opuščen kamnolom diabaza, v katerem so tudi blazinaste lave.
- Blazinasta lava je nastala pri **IZLIVIH LAVE NA OCEANSKEM DNU**.
- Blazinaste oblike so velikosti do 1 m.
- Zdrobljen **DIABAZ** so včasih uporabljali za asfaltiranje in kot podlago za železniške tire.

VPRAŠANJA

Ali so na fotografiji prodniki?

Ali so kamnine na fotografiji zelene barve?

Kako je nastala blazinasta lava?

Kakšno velikost lahko dosežejo blazinaste oblike?

Katero kamnino so včasih uporabljali za asfaltiranje?

Obirske kapniške jame v Železni Kapli (Bad Eisenkappel)

J. Lamprecht

- **Nastale so pred 200 milijoni let.**
- **Leta 1870 so jih naključno odkrili rudarji med iskanjem svinčeve in cinkove rude.**
- **800 m dolga podzemna pot je dostopna samo za turiste.**
- **Vhod je na 1078 m nadmorske višine.**
- **Stalna temperatura v jami je 8 °C.**

VPRAŠANJA

Ali so na fotografiji kapniki?

**Ali je na fotografiji v jamah
voda?**

Kdaj so nastale jame?

Ali so jame prosto dostopne?

**Kakšna je stalna temperatura v
jami?**

Svinčeva in cinkova ruda

M. Bedjanič, arhiv ZRSVN

- **Galenit** je najpomembnejši rudni mineral za pridobivanje svinca.
- **Sfalerit** je najpomembnejši rudni mineral za pridobivanje cinka.
- **Galenit** in **sfalerit** lahko vidimo v treh rudnikih: **Mežica**, **Topla** in **Obir**.
- V **Mežiškem** rudniku je bilo proizvedenega 1.000.000 ton svinca in 500.000 ton cinka.
- **Galenit** je mineral **KOVINSKO SIVE** barve, **sfalerit** je lahko **RJAVE, RUMENE, ČRNE** barve.

VPRAŠANJA

Ali so na fotografiji lišaji?

Iz katerega rudnega minerala so pridobivali svinec?

Iz katerega rudnega minerala so pridobivali cink?

Koliko ton svinca so pridobili v Mežiškem rudniku?

Kakšne barve je mineral galenit?

Podkanjski slap v Galiciji (Gallizien)

D. Zupanc

- Visok je 54 m.
- Eden najvišjih prosto padajočih slapov v Evropi.
- Je v bližini vasi Galicija pod Obirskim vrhom.
- Ime je dobil po ruševinah srednjeveškega gradu Wildenstein.
- Okoliške plasti apnenca so bogate s **FOSILNIMI OSTANKI AMONITOV.**

VPRAŠANJA

Ali je na fotografiji ograja?

Ali je to najvišji slap na svetu?

Kako visok je slap?

Kje je slap?

**Kaj je značilno za tamkajšnje
apnence?**

Vretence ihtiozavra

B. Jurkovšek

- Ihtiozaver pomeni **RIBJI PLAZILEC**.
- Prilagojen je bil morskemu življenju, po obliki je bil podoben delfinu.
- Živel je pred dobrimi 220 milijoni leti.
- Največ ji primerki so bili dolgi več kot 15 m.
- 14 cm veliko vretence so našli v Mežiškem rudniku.

VPRAŠANJA

Ali je na fotografiji samo eno vretence ihtiozavra?

Kaj pomeni ime ihtiozaver?

Kateri živali je bil podoben ihtiozaver?

Kako veliki so bili največji primerki ihtiozavrov?

Kako dolgo je najdeno vretence?

Mineral wulfenit

A. Lupša

- Kemijska formula wulfenita je PbMoO_4 .
- Eden najlepših in najznamenitejših slovenskih mineralov.
- Običajno rumene, oranžno rdeče, rdeče rjave barve.
- Ime je dobil po **AVSTRIJSKEM MINERALOGU F. Xsaverju von Wulfenu**.
- Rudnik Mežica je najbogatejše evropsko nahajališče wulfenita.

VPRAŠANJA

Kdo je avtor fotografije
wulfenita?

Ali je wulfenit srebrne barve?

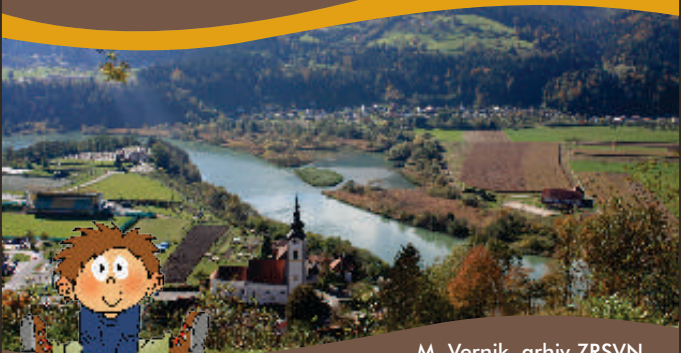
Kakšna je njegova kemijska
formula?

Po kom je dobil ime?

Kje je najbogatejše evropsko
nahačališče wulfenita?

Dravograjsko jezero

M. Vernik, arhiv ZRSVN

- Je umetno akumulacijsko jezero na reki Dravi.
- Nastalo je po letu 1943, po izgradnji jezusa hidroelektrarne Dravograd.
- V akumulacijskem jezeru se zbira voda, ki jo uporabljajo za proizvodnjo električne energije.
- Tukaj gnezdi ali se ustavi v času selitve ali prezimovanja več kot 150 vrst ptic.
- Sodi med naravovarstveno najpomembnejša mokrišča v Sloveniji.

VPRAŠANJA

Ali je na fotografiji Dravograjsko jezero?

Na kateri reki je jezero?

Za kaj se uporablja voda, zbrana v akumulacijskem jezeru?

Koliko različnih vrst ptic tu gnezditi ali prezimuje?

Ali je mokrišče pomembno?

Fosili

B. Jurkovšek

- So okamneli ostanki rastlin ali živali, njihovih sledi ali odtisov.
- Običajno so ohranjeni v sedimentnih kamninah.
- So dokaz o življenju in okoljskih razmerah v različnih geoloških obdobjih.
- O fosilu govorimo, kadar je najdba stara vsaj 10.000 let, običajno pa so stari več milijonov let.
- Proučuje jo jih paleontologi.

VPRAŠANJA

Ali je na fotografiji morska zvezda?

Ali je fosil na fotografiji okamneli ostanek rastline ali živali?

Kje običajno najdemo fosile?

Koliko let najmanj mora biti najdba stara, da lahko govorimo o fosilu?

Kdo proučuje fosile?

Dvorec Bukovje

T. Jeseničnik, arhiv RRA
Koroška

- **Graščina Pukštajn** je bila zgrajena v 13. stoletju.
- **Graščina** je dvakrat pogorela, ohranjene so samo razvaline grajskega stolpa.
- V 18. stoletju, nedaleč stran od graščine Pukštajn, zgradijo dvorec Bukovje.
- Danes je kulturno-turistični center Dravograda.
- Namenjen je **PRIREDITVAM, PROTOKOLARNIM in KONGRESNIM DOGODKOM, RAZSTAVAM, POROČNIM SLOVESNOSTIM.**

VPRAŠANJA

Kateri dvorec je na fotografiji?

Ali so na fotografiji živali?

**Kako se je imenovala graščina, ki je
bila v 13. stoletju zgrajena nedaleč
stran od današnjega dvorca
Bukovje?**

**Ali je dvorec kulturno- ali zimsko-
turistični center Dravograda?**

Ali so v dvorcu tudi razstave?

Smrekovec

M. Vernik, arhiv ZRSVN

- Je 1.577 m visok vrh, po katerem je dobilo ime 15 km dolgo Smrekovsko pogorje.
- Edino vulkansko pogorje v Sloveniji, ki je ostanek nekdanjega podmorskega stratovulkana.
- Morski vulkanizem je bil aktiven pred okoli 30 milijoni let.
- Nahajališče različnih magmatskih in piroklastičnih kamnin.
- Rastišče redke flore in bivališče ogroženih živalskih vrst, kot so **DIVJI PETELIN**, **MALI SKOVIK** in **KOCONOGI ČUK**.

VPRAŠANJA

Ali je na fotografiji divji petelin?

**Ali je pogor je travnato ali
skalnato?**

Kako visok je Smrekovec?

**Ali so na Smrekovcu metamorfne
kamnine?**

**Naštej dve ogroženi živalski
vrsti, ki bivata na Smrekovcu?**

Peca

M. Vernik, arhiv ZRSVN

- **Gora** na Koroškem na slovensko-avstrijski meji.
- Najvišji vrh je Kordeževa glava z 2126 m nadmorske višine, Peco sestavlja več vrhov.
- Je območje visokogorskega krasa, ki običajno nastane z raztapljanjem apnenca v gorskih podnebnih razmerah.
- Je domovanje **VISOKOGORSKIH VRST** rastlin (kamniška murka) in živali (divji petelin).
- Prepredena je z rovi nekdanjega **Mežiškega rudnika**.

VPRAŠANJA

Ali je na fotografiji več iglavcev ali listavcev?

Na kateri državni meji leži Peca?

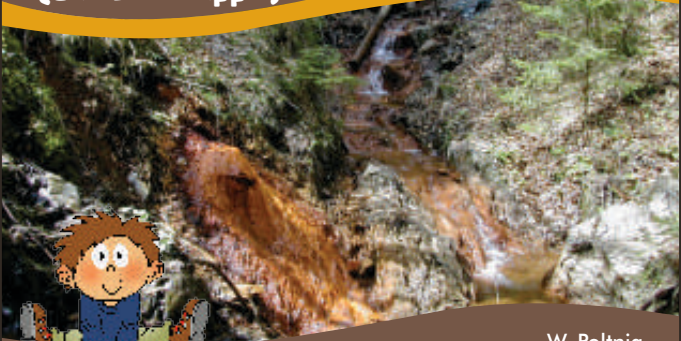
Kako se imenuje najvišji vrh?

Kakšne vrste rastlin in živali so na njej?

Z rovi katerega rudnika je preprejena?

Murijev vrelec v Železni Kapli (Bad Eisenkappel)

W. Poltnig

- Slatine so vode, ki na izviru vsebujejo visoko vsebnost raztopljenih mineralnih snovi in CO_2 .
- Slatine se uporabljajo v zdraviliščih ter za pitje, nekatere tudi ustekleničijo.
- Murijev vrelec ima visoko vsebnost železa - 40 mg/l.
- Zaradi vsebnosti železa so kamnine ob izviru obarvane rdečkasto.
- Zaradi železa je voda znana kot zdravilna in primerna za pitje.

VPRAŠANJA

Ali je na fotografiji slap?

Kaj je značilno za slatine?

**Koliko železa je v vodi iz
Murijevega vrelca?**

**Zakaj so kamnine rdečkasto
obarvane?**

**Ali je voda ob izviru primerna za
pitje?**

Košuta

G. Langs, arhiv Geoparka
Karavanke

- **Grebenast gorski masiv v Karavankah.**
- **Razteza se od Ljubeljskega prelaza do Tolste Košute.**
- **Dolg je 10 km in ima šest velikih samostojnih vrhov, visokih preko 2000 m.**
- **Najvišja točka je Košutnikov turn - 2136 m nadmorske višine.**
- **Po grebenu poteka državna meja med Slovenijo in Avstrijo.**

VPRAŠANJA

Ali je na fotografiji jezero?

Ali je na pobočjih Košute na fotografiji sneg?

Kako dolg je greben?

Kako se imenuje najvišja točka?

Ali po grebenu poteka meja med Slovenijo in Madžarsko?

Kamnine

Arhiv Geoparka Karavanke

- Naravne snovi, sestavljene iz **ZRN ENEGA** ali **VEČ MINERALOV** ali **KOSOV KAMNIN**.
- Po načinu nastanka jih razvrščamo v tri skupine: sedimentne, magmatske in metamorfne.
- Petrologija je znanost, ki preučuje kamnine in je del geologije - vede o Zemlji.
- Iz kamnin je sestavljen Zemljin trdni zunanji sloj imenovan skorja.
- V Sloveniji najdemo največ sedimentnih kamnin.

VPRAŠANJA

Ali je na fotografiji žival?

Ali so na fotografiji vidne različne plasti kamnin?

Iz česa so kamnine sestavljene (naštej vsaj eno)?

Kako kamnine razvrščamo glede na nastanek (naštej vse tri vrste)?

Katera znanost preučuje kamnine?

Geopark Karavanke

U. Grabner

- Čezmejni geopark med Slovenijo in Avstrijo.
 - Ime je dobil po gorski verigi Karavanke.
 - Vključuje 14 občin.
 - Območje je veliko 1067 km² in ga naseljuje okoli 53.000 prebivalcev.
 - Leta 2013 je bil uvrščen v svetovno mrežo geoparkov, leta 2015 je pridobil naziv Karavanke UNESCO Globalni Geopark.
-

VPRAŠANJA

Ali je **Geopark Karavanke** čezmejni
geopark?

V katerih dveh državah je geopark?

Po čem je dobil ime?

Koliko občin je znotraj geoparka?

Kakšen naziv je pridobil leta 2015?

Mineral

M. Jeršek

- Trdna homogena snov z značilno kemijsko sestavo in urejeno kristalno zgradbo.
- Do sedaj je znanih več kot 4000 vrst različnih naravnih mineralov.
- Zaradi različne kemijske sestave in kristalne zgradbe imajo minerali različne lastnosti.
- Najtrši naravni mineral je diamant.
- V Geoparku Karavanke je najpogostejši mineral kalcit.

VPRAŠANJA

Kakšne barve je mineral na fotografiji?

Koliko vrst naravnih mineralov je znanih do sedaj?

Ali je mineral plinasta snov?

Kateri je najtrši mineral?

Kateri je najpogostejši mineral v Geoparku Karavanke?

Geološka časovna lestvica

GEOLOŠKE DOBE			STAROST V MILIJON LET	RAZVOJ ŽIVLJENJA NA ZEMLJI	
NOVOTEMELJSKI VEK KENOZOIK	KVARTAR	HOLOCEN	0,01	 Razvoj vrste <i>Homo sapiens</i> .	
		PLEISTOCEN	1,8		
		NEOGEN	PLIOCEN	2,6	Predniki modernega človeka. Številne vrste kitov in delfinov. Prevlada sodobnih sesalcev.
	MIOCEN		4,7		
	PALEOGEN	OLIGOCEN	23		
		EOCEN	65		
		PALEOCEN			
STAREMATEMELJSKI VEK MEZOZOIK	KREDA		Izumre okoli 80% življenja na Zemlji, tudi dinosavri. 		
	JURA			Prve ptice in sesalci. Prve želve. Prvi dinosavri. 	
	TRIAS				
	PERM		251	Prve krilate žuželke. 	
	KARBON		330		
	DEVON				

Geološki zakladi Geoparka

Geološki zakladi Geoparka Karavanke

- Z geološkimi dobami prikazuje več kot 4,6 milijarde let staro zgodovino Zemlje.
- Štiri velike geološke dobe so: **PREDKAMBRIJ**, **PALEOZOIK**, **MEZOZOIK** in **KENOZOIK**.
- Paleozoik delimo na: kambrij, ordovicij, silur, devon, karbon in perm.
- Mezozoik delimo na: **TRIAS**, **JURO** in **KREDO**.
- Kenoziok delimo na: paleogen, neogen in kvartar.

VPRAŠANJA

**Ali so dobe v geološki časovni lestvici
v milijonih let ali mesecih?**

Koliko je velikih dob?

Naštej štiri velike geološke dobe!

Koliko je stara Zemlja?

Kako delimo mezozoik?

Prežihova bajta nad Kotljami na Preškem vrhu

- Od leta 1979 je urejena v muzej slovenskega pisatelja Lovra Kuharja.
- Lovro Kuhar je bolj znan pod psevdonimom Prežihov Voranc.
- Psevdonim je skrivno ali izmišljeno ime, ki ga uporabljajo pesniki/pisatelji, da prikrijejo svoje pravo ime.
- Najbolj znana dela Prežihovega Voranca so **SAMORASTNIKI, BOJ NA POŽIRALNIKU, SOLZICE.**
- Bajta je značilna koroška stavba malega kmeta »bajtlarja«.

VPRAŠANJA

Ali ima hiša balkon?

Ali je hiša zgrajena iz opeke?

**Katerega leta je bila Prežihova
bajta preurejena v muzej?**

**Kakšno je bilo pravo ime
Prežihovega Voranca?**

**Ali so Samorastniki delo
Prežihovega Voranca?**

Turistični rudnik in muzej »Podzemlje Pece« v Mežici

T. Jeseničnik, arhiv
Podzemlja Pece

- Odprt od leta 1997 in nudi ogled z rudarskim vlakom, kolesi ali kajaki.
- Ponuja raziskovanje in izobraževanje iz področja rudarske dediščine.
- Predstavljeni so načini rudarjenja in rudarska oprema.
- V več kot 350 letih odkopavanja svinčeve in cinkove rude so naredili več kot 1000 km rogov.
- V muzeju so zbirke **MINERALOV, RUD, FOSILOV** z območja mežiških rudnikov, **FOTOGRAFIJ** in **RUDARSKO STANOVANJE**.

VPRAŠANJA

Ali kolesarji na fotografiji nosijo čelade?

Ali si lahko turistični rudnik ogledamo s kolesom?

Katero rudo so kopali v Mežici?

Kakšna je skupna dolžina izkopanih rovov?

Ali v muzeju lahko vidimo zbirko kamnin?

Amoniti

M. Bedjanič, arhiv ZRSVN

- So izumrla skupina morskih glavonožcev, ki sodijo med mehkužce.
- Izumrli so skoraj sočasno z dinozavri ob koncu krede.
- Najverjetneje so predniki današnjih hobotnic, lignjev in sip.
- Večina jih je bilo majhnih, nekateri pa so imeli premer tudi čez 2 m.
- Imeli so od 20 do 1800 kratkih lovk.

VPRAŠANJA

Ali je na fotografiji polž?

Ali amoniti sodijo med mehkužce?

Ali so živeli dalje kot dinozavri?

**Predniki katerih danes živečih živali
so najverjetneje bili (naštej vse)?**

Koliko lovk so imeli?

